Eu tamén son noetheriana

Ana Belén Rodríguez Raposo

Departamento de Computación
Universidade da Coruña

28 de outubro de 2010

María Wonenburger na creación de coñecemento

Consello da Cultura Galega - Santiago de Compostela.

Para comezar:

1. Emmy Noether: A nai da Álxebra
2. O Problema de Noether
3. Eu tamén son noetheriana!

Emmy Noether: a muller

Emmy Noether

- Naceu en Erlangen (Alemania) en 1882.
- Seu pai era o matemático Max Noether.
- Asistiu como oínte á Universidade (1900).
- Foi a Gottingen a estudiar con Hilbert, Klein e Minkowski (1903).
- Doutorouse dirixida por Paul Gordan (1907).
- A súa fama medraba, pero non lle deixaban dar clase.
- Deu as clases de Hilbert en Gottingen (1915).
- Emigrou a Estados Unidos cando chegaron os nazis ó poder (1933).
- Morreu repentinamente en 1935.

Emmy Noether: a muller

Emmy Noether

- Naceu en Erlangen (Alemania) en 1882.
- Seu pai era o matemático Max Noether.
- Asistiu como oínte á Universidade (1900).
- Foi a Gottingen a estudiar con Hilbert, Klein e Minkowski (1903).
- Doutorouse dirixida por Paul Gordan (1907).
- A súa fama medraba, pero non lle deixaban dar clase.
- Deu as clases de Hilbert en Gottingen (1915).
- Emigrou a Estados Unidos cando chegaron os nazis ó poder (1933).
- Morreu repentinamente en 1935.

Emmy Noether: a muller

Emmy Noether

- Naceu en Erlangen (Alemania) en 1882.
- Seu pai era o matemático Max Noether.
- Asistiu como oínte á Universidade (1900).
- Foi a Gottingen a estudiar con Hilbert, Klein e Minkowski (1903).
- Doutorouse dirixida por Paul Gordan (1907).
- A súa fama medraba, pero non lle deixaban dar clase.
- Deu as clases de Hilbert en Gottingen (1915).
- Emigrou a Estados Unidos cando chegaron os nazis ó poder (1933).
- Morreu repentinamente en 1935.

Emmy Noether: a muller

Emmy Noether

- Naceu en Erlangen (Alemania) en 1882.
- Seu pai era o matemático Max Noether.
- Asistiu como oínte á Universidade (1900).
- Foi a Gottingen a estudiar con Hilbert, Klein e Minkowski (1903).
- Doutorouse dirixida por Paul Gordan (1907).
- A súa fama medraba, pero non lle deixaban dar clase.
- Deu as clases de Hilbert en Gottingen (1915).
- Emigrou a Estados Unidos cando chegaron os nazis ó poder (1933).
- Morreu repentinamente en 1935.

Emmy Noether: a muller

Emmy Noether

- Naceu en Erlangen (Alemania) en 1882.
- Seu pai era o matemático Max Noether.
- Asistiu como oínte á Universidade (1900).
- Foi a Gottingen a estudiar con Hilbert, Klein e Minkowski (1903).
- Doutorouse dirixida por Paul Gordan (1907).
- A súa fama medraba, pero non lle deixaban dar clase.
- Deu as clases de Hilbert en Gottingen (1915).
- Emigrou a Estados Unidos cando chegaron os nazis ó poder (1933).
- Morreu repentinamente en 1935.

Emmy Noether: a muller

Emmy Noether

- Naceu en Erlangen (Alemania) en 1882.
- Seu pai era o matemático Max Noether.
- Asistiu como oínte á Universidade (1900).
- Foi a Gottingen a estudiar con Hilbert, Klein e Minkowski (1903).
- Doutorouse dirixida por Paul Gordan (1907).
- A súa fama medraba, pero non lle deixaban dar clase.
- Deu as clases de Hilbert en Gottingen (1915).
- Emigrou a Estados Unidos cando chegaron os nazis ó poder (1933).
- Morreu repentinamente en 1935.

Emmy Noether: a muller

Emmy Noether

- Naceu en Erlangen (Alemania) en 1882.
- Seu pai era o matemático Max Noether.
- Asistiu como oínte á Universidade (1900).
- Foi a Gottingen a estudiar con Hilbert, Klein e Minkowski (1903).
- Doutorouse dirixida por Paul Gordan (1907).
- A súa fama medraba, pero non lle deixaban dar clase.
- Deu as clases de Hilbert en Gottingen (1915).
- Emigrou a Estados Unidos cando chegaron os nazis ó poder (1933).
- Morreu repentinamente en 1935.

Emmy Noether: a muller

Emmy Noether

- Naceu en Erlangen (Alemania) en 1882.
- Seu pai era o matemático Max Noether.
- Asistiu como oínte á Universidade (1900).
- Foi a Gottingen a estudiar con Hilbert, Klein e Minkowski (1903).
- Doutorouse dirixida por Paul Gordan (1907).
- A súa fama medraba, pero non lle deixaban dar clase.
- Deu as clases de Hilbert en Gottingen (1915).
- Emigrou a Estados Unidos cando chegaron os nazis ó poder (1933).
- Morreu repentinamente en 1935.

Emmy Noether: a muller

Emmy Noether

- Naceu en Erlangen (Alemania) en 1882.
- Seu pai era o matemático Max Noether.
- Asistiu como oínte á Universidade (1900).
- Foi a Gottingen a estudiar con Hilbert, Klein e Minkowski (1903).
- Doutorouse dirixida por Paul Gordan (1907).
- A súa fama medraba, pero non lle deixaban dar clase.
- Deu as clases de Hilbert en Gottingen (1915).
- Emigrou a Estados Unidos cando chegaron os nazis ó poder (1933).
- Morreu repentinamente en 1935.

Uns pequenos preliminares

Grupo

Os movementos no plano (xiros, traslacións e simetrías): podemos compoñelos, podemos non facer nada e podemos desfacelos.

Anel

Os números enteiros coa suma e a multiplicación. Neste caso a multiplicación é conmutativa (anel conmutativo).

Uns pequenos preliminares

Grupo

Os movementos no plano (xiros, traslacións e simetrías): podemos compoñelos, podemos non facer nada e podemos desfacelos.

Anel

Os números enteiros coa suma e a multiplicación. Neste caso a multiplicación é conmutativa (anel conmutativo).

Emmy Noether: a matemática (I)

Teoría de invariantes

Obxectivo: dada unha curva $a_n x^n + a_{n-1} x^{n-1} y + \cdots + a_i x^i y^j + \cdots + a_1 x + a_0 y + b = 0$, obter as características que non cambian baixo transformacións xeométricas.

O Teorema de Noether

Relaciona a existencia de simetrías abstractas (ou existencia de invariantes) con principios de conservación en Física.

O Problema de Noether

En 1918 enuncia o problema inverso de Galois e o problema de Noether.

Emmy Noether: a matemática (I)

Teoría de invariantes

Obxectivo: dada unha curva $a_n x^n + a_{n-1} x^{n-1} y + \cdots + a_i x^i y^j + \cdots + a_1 x + a_0 y + b = 0$, obter as características que non cambian baixo transformacións xeométricas.

O Teorema de Noether

Relaciona a existencia de simetrías abstractas (ou existencia de invariantes) con principios de conservación en Física.

O Problema de Noether

En 1918 enuncia o problema inverso de Galois e o problema de Noether.

Emmy Noether: a matemática (I)

Teoría de invariantes

Obxectivo: dada unha curva $a_n x^n + a_{n-1} x^{n-1} y + \cdots + a_i x^i y^j + \cdots + a_1 x + a_0 y + b = 0$, obter as características que non cambian baixo transformacións xeométricas.

O Teorema de Noether

Relaciona a existencia de simetrías abstractas (ou existencia de invariantes) con principios de conservación en Física.

O Problema de Noether

En 1918 enuncia o problema inverso de Galois e o problema de Noether.

Emmy Noether: a matemática (I)

Teoría de invariantes

Obxectivo: dada unha curva $a_n x^n + a_{n-1} x^{n-1} y + \cdots + a_i x^i y^j + \cdots + a_1 x + a_0 y + b = 0$, obter as características que non cambian baixo transformacións xeométricas.

O Teorema de Noether

Relaciona a existencia de simetrías abstractas (ou existencia de invariantes) con principios de conservación en Física.

O Problema de Noether

En 1918 enuncia o problema inverso de Galois e o problema de Noether. Eu tamén son noetheriana!

Emmy Noether: a matemática (II)

Teoría de ideais

Obxectivo: estudiar a estructura de distintos tipos de aneis conmutativos.

A unificación da Álxebra

Emmy aborda ambos problemas dende un punto de vista único: os aneis de números e os aneis de polinomios verifican os mesmos axiomas. Nace a Álxebra moderna, axiomática e abstracta, tal e como a estudiamos hoxe en día.

Emmy Noether: a matemática (II)

Teoría de ideais

Obxectivo: estudiar a estructura de distintos tipos de aneis conmutativos.

Dedekind(1831-1916)

A unificación da Álxebra

Emmy aborda ambos problemas dende un punto de vista único: os aneis de números e os aneis de polinomios verifican os mesmos axiomas. Nace a Álxebra moderna, axiomática e abstracta, tal e como a estudiamos hoxe en día.

Emmy Noether: a matemática (II)

Teoría de ideais

Obxectivo: estudiar a estructura de distintos tipos de aneis conmutativos.

Dedekind(1831-1916)
Aneis de enteiros alxébricos.

A unificación da Álxebra

Emmy aborda ambos problemas dende un punto de vista único: os aneis de números e os aneis de polinomios verifican os mesmos axiomas. Nace a Álxebra moderna, axiomática e abstracta, tal e como a estudiamos hoxe en día.

Emmy Noether: a matemática (II)

Teoría de ideais

Obxectivo: estudiar a estructura de distintos tipos de aneis conmutativos.

Dedekind(1831-1916)
Aneis de enteiros alxébricos.
Resultados de factorización

A unificación da Álxebra

Emmy aborda ambos problemas dende un punto de vista único: os aneis de números e os aneis de polinomios verifican os mesmos axiomas. Nace a Álxebra moderna, axiomática e abstracta, tal e como a estudiamos hoxe en día.

Emmy Noether: a matemática (II)

Teoría de ideais

Obxectivo: estudiar a estructura de distintos tipos de aneis conmutativos.

Dedekind(1831-1916)	**Hilbert**(1862-1943)
Aneis de enteiros alxébricos. Resultados de factorización	

A unificación da Álxebra

Emmy aborda ambos problemas dende un punto de vista único: os aneis de números e os aneis de polinomios verifican os mesmos axiomas. Nace a Álxebra moderna, axiomática e abstracta, tal e como a estudiamos hoxe en día.

Emmy Noether: a matemática (II)

Teoría de ideais

Obxectivo: estudiar a estructura de distintos tipos de aneis conmutativos.

Dedekind(1831-1916)	**Hilbert**(1862-1943)
Aneis de enteiros alxébricos. Resultados de factorización	Ideais en aneis de polinomios.

A unificación da Álxebra

Emmy aborda ambos problemas dende un punto de vista único: os aneis de números e os aneis de polinomios verifican os mesmos axiomas. Nace a Álxebra moderna, axiomática e abstracta, tal e como a estudiamos hoxe en día.

Emmy Noether: a matemática (II)

Teoría de ideais

Obxectivo: estudiar a estructura de distintos tipos de aneis conmutativos.

Dedekind(1831-1916)	**Hilbert**(1862-1943)
Aneis de enteiros alxébricos.	Ideais en aneis de polinomios.
Resultados de factorización	Caracterizacións de ideais.

A unificación da Álxebra

Emmy aborda ambos problemas dende un punto de vista único: os aneis de números e os aneis de polinomios verifican os mesmos axiomas. Nace a Álxebra moderna, axiomática e abstracta, tal e como a estudiamos hoxe en día.

Emmy Noether: a matemática (II)

Teoría de ideais

Obxectivo: estudiar a estructura de distintos tipos de aneis conmutativos.

Dedekind(1831-1916)	**Hilbert**(1862-1943)
Aneis de enteiros alxébricos.	Ideais en aneis de polinomios.
Resultados de factorización	Caracterizacións de ideais.

A unificación da Álxebra

Emmy aborda ambos problemas dende un punto de vista único: os aneis de números e os aneis de polinomios verifican os mesmos axiomas. Nace a Álxebra moderna, axiomática e abstracta, tal e como a estudiamos hoxe en día.

A continuación ...

1. Emmy Noether: A nai da Álxebra

2. O Problema de Noether

3. Eu tamén son noetheriana!

Cando podemos resolver $x^n + a_1 x^{n-1} + \cdots + a_{n-1}x + a_n = 0$?

Empezamos por $x^2 + ax + b = 0$

En xeral

Os coeficientes de $x^n + a_1 x^{n-1} + \cdots + a_{n-1}x + a_n = 0$ son funcións simétricas das súas raíces. Estas simetrías codifícanse cun grupo G.

Cando podemos resolver $x^n + a_1 x^{n-1} + \cdots + a_{n-1} x + a_n = 0$?

Empezamos por $x^2 + ax + b = 0$
α, β solucións $\Rightarrow x^2 + ax + b = (x - \alpha)(x - \beta)$

En xeral

Os coeficientes de $x^n + a_1 x^{n-1} + \cdots + a_{n-1} x + a_n = 0$ son funcións simétricas das súas raíces. Estas simetrías codifícanse cun grupo G.

Cando podemos resolver $x^n + a_1 x^{n-1} + \cdots + a_{n-1}x + a_n = 0$?

Empezamos por $x^2 + ax + b = 0$
α, β solucións $\Rightarrow x^2 + ax + b = (x-\alpha)(x-\beta)$
$$\Rightarrow \begin{cases} a = -(\alpha+\beta) \\ b = \alpha\beta \end{cases}$$

En xeral

Os coeficientes de $x^n + a_1 x^{n-1} + \cdots + a_{n-1}x + a_n = 0$ son funcións simétricas das súas raíces. Estas simetrías codifícanse cun grupo G.

Cando podemos resolver $x^n + a_1 x^{n-1} + \cdots + a_{n-1}x + a_n = 0$?

Empezamos por $x^2 + ax + b = 0$
α, β solucións $\Rightarrow x^2 + ax + b = (x-\alpha)(x-\beta)$

$$\Rightarrow \begin{cases} a = -(\alpha+\beta) & = -(\beta+\alpha) \\ b = \alpha\beta & = \beta\alpha \end{cases}$$

En xeral

Os coeficientes de $x^n + a_1 x^{n-1} + \cdots + a_{n-1}x + a_n = 0$ son funcións simétricas das súas raíces. Estas simetrías codifícanse cun grupo G.

Cando podemos resolver $x^n + a_1x^{n-1} + \cdots + a_{n-1}x + a_n = 0$?

Empezamos por $x^2 + ax + b = 0$

α, β solucións $\Rightarrow x^2 + ax + b = (x-\alpha)(x-\beta)$

$$\Rightarrow \begin{cases} a = f(\alpha,\beta) & = -(\beta+\alpha) \\ b = g(\alpha,\beta) & = \beta\alpha \end{cases}$$

En xeral

Os coeficientes de $x^n + a_1x^{n-1} + \cdots + a_{n-1}x + a_n = 0$ son funcións simétricas das súas raíces. Estas simetrías codifícanse cun grupo G.

Cando podemos resolver $x^n + a_1 x^{n-1} + \cdots + a_{n-1}x + a_n = 0$?

Empezamos por $x^2 + ax + b = 0$
α, β solucións $\Rightarrow x^2 + ax + b = (x-\alpha)(x-\beta)$
$$\Rightarrow \begin{cases} a = f(\alpha,\beta) & = f(\beta,\alpha) \\ b = g(\alpha,\beta) & = g(\beta,\alpha) \end{cases}$$

En xeral

Os coeficientes de $x^n + a_1 x^{n-1} + \cdots + a_{n-1}x + a_n = 0$ son funcións simétricas das súas raíces. Estas simetrías codifícanse cun grupo G.

Cando podemos resolver $x^n + a_1 x^{n-1} + \cdots + a_{n-1}x + a_n = 0$?

Empezamos por $x^2 + ax + b = 0$

α, β solucións $\Rightarrow x^2 + ax + b = (x-\alpha)(x-\beta)$

$$\Rightarrow \begin{cases} a = f(\alpha,\beta) & = f(\beta,\alpha) \\ b = g(\alpha,\beta) & = g(\beta,\alpha) \end{cases}$$

Os coeficientes son funcións simétricas das raíces.

En xeral

Os coeficientes de $x^n + a_1 x^{n-1} + \cdots + a_{n-1}x + a_n = 0$ son funcións simétricas das súas raíces. Estas simetrías codifícanse cun grupo G.

Cando podemos resolver $x^n + a_1x^{n-1} + \cdots + a_{n-1}x + a_n = 0$?

Empezamos por $x^2 + ax + b = 0$
α, β solucións $\Rightarrow x^2 + ax + b = (x-\alpha)(x-\beta)$

$$\Rightarrow \begin{cases} a = f(\alpha,\beta) & = f(\beta,\alpha) \\ b = g(\alpha,\beta) & = g(\beta,\alpha) \end{cases}$$

Os coeficientes son funcións simétricas das raíces.

En xeral

Os coeficientes de $x^n + a_1x^{n-1} + \cdots + a_{n-1}x + a_n = 0$ son funcións simétricas das súas raíces. Estas simetrías codifícanse cun grupo G.

Cando podemos resolver $x^n + a_1 x^{n-1} + \cdots + a_{n-1}x + a_n = 0$?

Técnicas alxébricas:
Considerámo-la ecuación $x^2 - 2 = 0$ e $\{\sqrt{2}, -\sqrt{2}\}$ as súas raíces. Os coeficientes son números racionais, pero as raíces non.

Solución

Construímos unha *extensión de corpos* $\mathbb{Q} \hookrightarrow \mathbb{Q}(\sqrt{2})$ para solucionalo.

Podemos facelo?

Si, se elimináмо-las simetrías que fan que os coeficientes permanezan invariantes.

Cando podemos resolver $x^n + a_1 x^{n-1} + \cdots + a_{n-1}x + a_n = 0$?

Técnicas alxébricas:
Considerámo-la ecuación $x^2 - 2 = 0$ e $\{\sqrt{2}, -\sqrt{2}\}$ as súas raíces.
Os coeficientes son números racionais, pero as raíces non.

Solución

Construímos unha *extensión de corpos* $\mathbb{Q} \hookrightarrow \mathbb{Q}(\sqrt{2})$ para solucionalo.

Podemos facelo?

Si, se eliminámo-las simetrías que fan que os coeficientes permanezan invariantes.

Cando podemos resolver $x^n + a_1 x^{n-1} + \cdots + a_{n-1}x + a_n = 0$?

Técnicas alxébricas:
Considerámo-la ecuación $x^2 - 2 = 0$ e $\{\sqrt{2}, -\sqrt{2}\}$ as súas raíces.
Os coeficientes son números racionais, pero as raíces non.

Solución

Construímos unha *extensión de corpos* $\mathbb{Q} \hookrightarrow \mathbb{Q}(\sqrt{2})$ para solucionalo.

Podemos facelo?

Si, se eliminámo-las simetrías que fan que os coeficientes permanezan invariantes.

Cando podemos resolver $x^n + a_1x^{n-1} + \cdots + a_{n-1}x + a_n = 0$?

Técnicas alxébricas:
Sexa $x^n + a_1x^{n-1} + \cdots + a_{n-1}x + a_n = 0$ e $\{\alpha_1, \ldots, \alpha_n\}$ as súas raíces.
Os coeficientes son números racionais, pero as raíces poden non selo.

Resposta

Cando somos capaces de elimina-las simetrías que deixan fixos os coeficientes, codificadas no *grupo de Galois G*.

Cando podemos resolver $x^n + a_1 x^{n-1} + \cdots + a_{n-1}x + a_n = 0$?

Técnicas alxébricas:
Sexa $x^n + a_1 x^{n-1} + \cdots + a_{n-1}x + a_n = 0$ e $\{\alpha_1, \ldots, \alpha_n\}$ as súas raíces.
Os coeficientes son números racionais, pero as raíces poden non selo.
Cando podemos construír a extensión de corpos $\mathbb{Q} \hookrightarrow \mathbb{Q}(\alpha_1, \ldots, \alpha_n)$?.

Resposta

Cando somos capaces de elimina-las simetrías que deixan fixos os coeficientes, codificadas no *grupo de Galois G*.

Cando podemos resolver $x^n + a_1 x^{n-1} + \cdots + a_{n-1}x + a_n = 0$?

Técnicas alxébricas:
Sexa $x^n + a_1 x^{n-1} + \cdots + a_{n-1}x + a_n = 0$ e $\{\alpha_1, \ldots, \alpha_n\}$ as súas raíces.
Os coeficientes son números racionais, pero as raíces poden non selo.
Cando podemos construír a extensión de corpos $\mathbb{Q} \hookrightarrow \mathbb{Q}(\alpha_1, \ldots, \alpha_n)$?.

Resposta

Cando somos capaces de elimina-las simetrías que deixan fixos os coeficientes, codificadas no *grupo de Galois* G.

O problema de Noether

Problema de Galois

Dada unha extensión de corpos arbitraria $K \hookrightarrow F$, atopa-lo seu grupo de Galois.

Problema inverso de Galois

Dado un corpo K e un grupo G, hai algún corpo F que cumpla que G é o grupo de Galois de $K \hookrightarrow F$?

O problema de Noether

Problema de Galois

Dada unha extensión de corpos arbitraria $K \hookrightarrow F$, atopa-lo seu grupo de Galois.

Problema inverso de Galois

Dado un corpo K e un grupo G, hai algún corpo F que cumpla que G é o grupo de Galois de $K \hookrightarrow F$?

A continuación ...

1. Emmy Noether: A nai da Álxebra
2. O Problema de Noether
3. Eu tamén son noetheriana!

Álxebras de Hopf

Se G é un grupo, podemos multiplicar dous elementos $g, h \in G$: $g \cdot h \in G$.

Álxebras de Hopf

Engadímoslle a G (e polo tanto a H) a *comultiplicación*:

$$g \in G \mapsto g \otimes g \in H \otimes H.$$

Desta maneira H é unha álxebra de Hopf.

Álxebras de Hopf

Se G é un grupo, podemos multiplicar dous elementos $g, h \in G$: $g \cdot h \in G$.
Ás veces necesitamos engadir elementos dun corpo a G para obter a *álxebra de grupo*:

$$H = KG, \text{ onde } K \text{ é un corpo.}$$

Álxebras de Hopf

Engadímoslle a G (e polo tanto a H) a *comultiplicación*:

$$g \in G \mapsto g \otimes g \in H \otimes H.$$

Desta maneira H é unha álxebra de Hopf.

Álxebras de Hopf

Se G é un grupo, podemos multiplicar dous elementos $g, h \in G$: $g \cdot h \in G$.
Ás veces necesitamos engadir elementos dun corpo a G para obter a *álxebra de grupo*:

$$H = KG, \text{ onde } K \text{ é un corpo.}$$

Álxebras de Hopf

Engadímoslle a G (e polo tanto a H) a *comultiplicación*:

$$g \in G \mapsto g \otimes g \in H \otimes H.$$

Desta maneira H é unha álxebra de Hopf.

Álxebras de Hopf

Se G é un grupo, podemos multiplicar dous elementos $g, h \in G$: $g \cdot h \in G$.

Ás veces necesitamos engadir elementos dun corpo a G para obter a *álxebra de grupo*:

$$H = KG, \text{ onde } K \text{ é un corpo.}$$

Álxebras de Hopf

Engadímoslle a G (e polo tanto a H) a *comultiplicación*:

$$g \in G \mapsto g \otimes g \in H \otimes H.$$

Desta maneira H é unha álxebra de Hopf.

Unha álxebra de Hopf é un grupo xeneralizado, e podemos definir módulos sobre esta álxebra.

Álxebras de Hopf

Se G é un grupo, podemos multiplicar dous elementos $g, h \in G$: $g \cdot h \in G$.
Ás veces necesitamos engadir elementos dun corpo a G para obter a *álxebra de grupo*:

$$H = KG, \text{ onde } K \text{ é un corpo.}$$

Álxebras de Hopf

Engadímoslle a G (e polo tanto a H) a *comultiplicación*:

$$g \in G \mapsto g \otimes g \in H \otimes H.$$

Desta maneira H é unha álxebra de Hopf.

Existen estructuras máis xerais todavía, a nós interésannos as álxebras de Hopf febles.

''Problema de Ana''

Cambiamos corpos por aneis (álxebras) e grupos por álxebras de Hopf (febles).

Problema

Dado un anel B e unha álxebra de Hopf (feble) H, cando podemos atopar un anel A para o que H sexa o ''grupo de Galois'' da extensión $B \hookrightarrow A$?

Resposta

Podemos construír un anel BH que baixo certas condicións (técnicas e complicadas) cumpre a condición pedida.

"Problema de Ana"

Cambiamos corpos por aneis (álxebras) e grupos por álxebras de Hopf (febles).

Problema

Dado un anel B e unha álxebra de Hopf (feble) H, cando podemos atopar un anel A para o que H sexa o "grupo de Galois" da extensión $B \hookrightarrow A$?

Resposta

Podemos construír un anel BH que baixo certas condicións (técnicas e complicadas) cumple a condición pedida.

"Problema de Ana"

Cambiamos corpos por aneis (álxebras) e grupos por álxebras de Hopf (febles).

Problema

Dado un anel B e unha álxebra de Hopf (feble) H, cando podemos atopar un anel A para o que H sexa o "grupo de Galois" da extensión $B \hookrightarrow A$?

Resposta

Podemos construír un anel $B \otimes H$ que baixo certas condicións (técnicas e complicadas) cumple a condición pedida.

"Problema de Ana"

Cambiamos corpos por aneis (álxebras) e grupos por álxebras de Hopf (febles).

Problema

Dado un anel B e unha álxebra de Hopf (feble) H, cando podemos atopar un anel A para o que H sexa o "grupo de Galois" da extensión $B \hookrightarrow A$?

Resposta

Podemos construír un anel $B \times H$ que baixo certas condicións (técnicas e complicadas) cumple a condición pedida.

Despois de todo, somos unha Universidade e non unha casa de baños.

D. Hilbert